

Diskussionsoplæg: Nye kompetencer hele livet (VEU)

Spørgsmål til drøftelse

- *Diagnose og prioritering:* Hvilke centrale udfordringer og paradokser på voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet (VEU) er det vigtigst at gøre noget ved?
- *Motivation og ansvar:* Hvordan kan medarbejdere og arbejdsgivere motiveres til at efterspørge og gennemføre VEU?
- *Arbejdsdeling mellem den enkelte, stat og marked:* Hvad er den enkeltes, statens og virksomhedernes ansvar i forhold til brug efteruddannelse og kompetenceudvikling?
- *Værdien af voksen-, efter- og videreuddannelse:* Hvilke effekter af VEU (løn, beskæftigelse, mobilitet) er de vigtigste, og hvordan kan VEU give bedre afkast for individ, arbejdsgiver og samfund?
- *Fremtidens kompetencebehov:* Hvordan fokuserer og prioriterer vi VEU-indsatsen ud fra forventningerne til fremtidens kompetencebehov?

Løbende kompetenceudvikling er en hjørnesteen på et fleksibelt arbejdsmarked

Adgangen til løbende voksen-, efter- og videreuddannelse (VEU) er en væsentlig forudsætning for et dynamisk arbejdsmarked. VEU har således understøttet udviklingen af det danske arbejdsmarked og udgør én blandt flere hjørnesteene for den såkaldte flexicurity-model. Kompetenceudvikling af arbejdsstyrken har medvirket til, at vi i Danmark har kunnet opretholde en høj produktivitet via en dynamisk erhvervsudvikling samtidig med, at det strukturelle ledighedsniveau hører til blandt de laveste i OECD-sammenhæng. Dette er en styrke, som vi i de kommende år skal bygge videre på.

Behovet for deltagelse i VEU samt kompetenceudvikling bliver ikke mindre fremover. Når arbejdsmarkedet i de kommende år vil være præget af foranderlighed og ændringer, bl.a. grundet den stigende digitalisering af samfundet og virksomhederne, som også går på tværs af eksisterende branchestrukturer og kvalifikationskrav, vil det sandsynligvis medføre betydelige ændringer i jobindholdet igennem hele arbejdslivet. Mange nye typer job vil opstå – også mange, som vi i dag ikke kender konturerne af. Nye kompetencer inden for især IT og teknik vil i stigende grad blive nødvendige.

Der er i dag et bredt udvalg af både almene og erhvervsrettede VEU-tilbud især målrettet ufaglærte og faglærte. Men udbuddet, efterspørgslen og anvendelsen af VEU er udfordret på en række punkter:

Udfordring 1 – Motivation

- *På tværs af alle uddannelsesgrupper er der forventning om, at man i fremtiden skal deltage mere i efteruddannelse. Men personligt oplever man ikke, at man selv har behov for mere efteruddannelse.*
- *Mange er ikke interesseret i at deltage i efteruddannelse – heller ikke selv om det foregår i arbejdstiden.*
- *Under 2/3 af virksomhederne gør brug af eksternt udbudt efteruddannelse.*

Udfordring 2 - Mismatch mellem udbud og efterspørgsel i offentlige tilbud

- *Der er 3.200 forskellige offentligt finansierede kurser til ufaglærte og faglærte (arbejdsmarkedsuddannelser).*
- *Men efterspørgslen er faldende, og virksomheder vurderer, at kvaliteten ikke er tilstrækkelig høj eller specialiseret nok til virksomhedens behov.*
- *Virksomheder har generelt en mere positiv opfattelse af privat VEU end af de offentligt finansierede arbejdsmarkedsuddannelser.*

Udfordring 3 - Forskelligrettede effekter af voksen-, efter- og videreuddannelse

- *Effekter af deltagelse i VEU kan opleves forskelligt på individniveau, arbejdsgiverniveau og samfundsniveau.*
- *Der er for arbejdsmarkedsuddannelser indikation på et trade-off mellem effekt på løn/beskæftigelse på den ene side og mobilitet på den anden side.*
- *Nogle tilbud giver positiv effekt på løn og beskæftigelse (fastholdelse), men ingen eller meget lille effekt på mobilitet.*
- *Almene og basale kurser (læse, stave, regne) har negative effekter på kort sigt. De kan dog potentielt være en væsentlig investering på længere sigt.*